

Wijziging van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen in verband met uitbreiding van de hardheidsclausule en invoering van een hardheidsregeling (Wet hardheidsaanpassing Awir)

VOORSTEL VAN WET

ARTIKEL I

De Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 47 komt te luiden:

Artikel 47. Hardheidsclausule

1. Onze Minister is bevoegd in overeenstemming met Onze Ministers die het aangaat voor bepaalde gevallen of groepen van gevallen tegemoet te komen aan onbillijkheden van overwegende aard, die zich bij de toepassing van deze wet, de daarop berustende bepalingen of een inkomensafhankelijke regeling mochten voordoen. Met betrekking tot de toepassing van deze bevoegdheid kan geen beroep worden ingesteld.

2. Onze Minister is bevoegd in overeenstemming met Onze Ministers die het aangaat bij ministeriële regeling voor groepen van gevallen tegemoet te komen aan onbillijkheden van overwegende aard, die zich bij de toepassing van artikel 7, derde of vierde lid, of bij de toepassing van artikel 2a, eerste lid, van de Wet op de zorgtoeslag of artikel 1, vierde lid, van de Wet op het kindgebonden budget mochten voordoen.

B

Na artikel 48 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 49. Hardheidsregeling

1. Dit artikel verstaat onder:

a. beschikking tot vaststelling: beschikking tot toekenning van de tegemoetkoming, bedoeld in artikel 14, beschikking tot herziening van de tegemoetkoming en beschikking tot herziening van een voorschot;

b. beschikking tot terugvordering: beschikking tot vaststelling van het bedrag dat wordt teruggevorderd.

2. In gevallen waarin toepassing van deze wet en de daarop berustende bepalingen bij de uitvoering van de kinderopvangtoeslag, bedoeld in de Wet kinderopvang, heeft geleid tot onbillijkheden van overwegende aard die voortkomen uit eerbiediging van beperkingen die voortvloeien uit het wettelijke systeem en uit dwingende eisen van de rechtsorde, welke onbillijkheden zodanig zijn dat het overduidelijk onredelijk is deze voor rekening van de belanghebbende te laten, is Onze Minister bevoegd in overeenstemming met Onze Ministers die het aangaat een tegemoetkoming toe te kennen. Bij toepassing van deze bevoegdheid zal steeds de bijzondere hardheid van de omstandigheden van het geval de doorslag geven.

3. Toekenning van een tegemoetkoming als bedoeld in het tweede lid geschiedt slechts op een voor 1 januari 2024 aan de Belastingdienst/Toeslagen gedaan verzoek van de belanghebbende die geen beroep kan doen op een oplossing binnen het wettelijke kader omdat herziening van de betreffende beschikking tot vaststelling of tot terugvordering niet mogelijk is aangezien vijf jaren zijn verstreken na de laatste dag van het berekeningsjaar waarop die beschikking betrekking heeft. De tegemoetkoming betreft de nadelige gevolgen van de beschikking, bedoeld in de eerste zin, voor de belanghebbende die onevenredig zijn in verhouding tot de met die beschikking te dienen doelen. Bij toekenning van een tegemoetkoming als bedoeld in het tweede lid wordt de beschikking, bedoeld in de eerste zin, niet herzien.

4. Een tegemoetkoming als bedoeld in het tweede lid geschiedt slechts indien het verzoek betrekking heeft op een beschikking tot vaststelling of tot terugvordering van ten minste € 1500 per berekeningsjaar.

5. De in het tweede lid bedoelde tegemoetkoming bestaat uit een uitbetaling of uit een vermindering van een verschuldigd bedrag en bedraagt niet meer dan:

a. hetgeen eerder met betrekking tot de beschikking tot terugvordering inclusief in rekening gebrachte rente door de belanghebbende is betaald, verrekend of schuldig gebleven, vermeerderd met een bedrag voortvloeiend uit overeenkomstige toepassing van artikel 27 van deze wet;

b. hetgeen zou worden uitbetaald bij herziening van een beschikking tot vaststelling of tot terugvordering indien wel een beroep zou kunnen worden gedaan op een oplossing binnen het wettelijke kader ingeval de in het derde lid bedoelde vijfjaarstermijn niet zou gelden.

6. De tegemoetkoming, bedoeld in het tweede lid, blijft achterwege voor zover op andere wijze in een vergoeding of tegemoetkoming ter zake is of wordt voorzien.

7. De beschikking op het verzoek, bedoeld in het derde lid, wordt vastgesteld binnen een termijn van zes maanden na ontvangst van het verzoek. Indien deze beschikking niet binnen deze termijn kan worden vastgesteld, kan deze termijn met maximaal zes maanden worden verlengd.

8. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld ten behoeve van de uitvoering van de vorige leden van dit artikel.

9. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gegeven om in zeer schrijnende gevallen waarin toepassing van deze wet en de daarop berustende bepalingen bij de uitvoering van de kinderopvangtoeslag, bedoeld in de Wet kinderopvang, heeft geleid tot ernstige onbillijkheden van overwegende aard, die zich mochten voordoen bij een beschikking tot vaststelling of tot terugvordering, welke onbillijkheden zodanig zijn dat het overduidelijk onredelijk is deze voor rekening van de belanghebbende te laten en waarvoor andere vergoedingen of tegemoetkomingen binnen het wettelijke kader niet voldoende zijn, een tegemoetkoming toe te kennen op verzoek van de belanghebbende. De voordracht voor een krachtens dit lid vast te stellen algemene maatregel van bestuur wordt niet eerder gedaan dan vier weken nadat het ontwerp aan beide Kamers der Staten-Generaal is overgelegd.

ARTIKEL II

Deze wet treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin zij wordt geplaatst.

ARTIKEL III

Deze wet wordt aangehaald als: Wet hardheidsaanpassing Awir.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Staatssecretaris van Financiën,

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

De Minister van Justitie,

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMEEN

1. *Uitbreiding hardheidsclausule*

De Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (Awir) voorziet in de mogelijkheid bij ministeriële regeling voor groepen van gevallen tegemoet te komen aan onbillijkheden van overwegende aard die zich bij de toepassing van specifiek genoemde bepalingen mochten voordoen. Dit voorstel voorziet in een aanvulling van deze hardheidsclausule.

Daarbij wordt voorgesteld een algemene hardheidsclausule op te nemen naar het voorbeeld in de Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR) die het in het algemeen mogelijk maakt om voor bepaalde (toekomstige) gevallen of groepen van gevallen tegemoet te kunnen komen aan onbillijkheden van overwegende aard, die zich bij de toepassing van de Awir, de daarop berustende bepalingen of een inkomensafhankelijke regeling (Wet op de huurtoeslag, Wet op de zorgtoeslag, Wet kinderopvang, Wet op Kindgebonden budget) mochten voordoen. Deze voorgestelde regeling geeft de Minister van Financiën de bevoegdheid om in overeenstemming met de andere ministers die het aangaat tegemoet te komen aan die gevallen of groepen gevallen waarin de toepassing van de Awir, de daarop berustende bepalingen en de inkomensafhankelijke regelingen leidt tot een gevolg dat de wetgever had voorkomen als hij dat bij het maken van de wet had voorzien. De voorwaarde van een onbillijkheid *van overwegende aard* brengt met zich dat niet aan elke onbillijkheid wordt tegemoetgekomen.¹ De algemene hardheidsclausule ziet in principe op toekomstige gevallen. De Minister van Financiën kan, zonodig in overeenstemming met de ministers die het aangaat, bepalen dat een beleidsbesluit op grond van de algemene hardheidsclausule kan leiden tot herziening in het voordeel van de belanghebbende van onherroepelijk geworden beschikkingen tot vijf jaren na de laatste dag van het berekeningsjaar van de tegemoetkoming waarop de betreffende beschikking betrekking heeft.²

2. *Invoering hardheidsregeling*

Verder wordt voorgesteld in de Awir een zogenoemde hardheidsregeling op te nemen voor gevallen waarin de toepassing van de Awir bij de uitvoering van de kinderopvangtoeslagregeling in het verleden heeft geleid tot onbillijkheden van overwegende aard, welke onbillijkheden zodanig zijn dat het overduidelijk onredelijk is deze voor rekening van de belanghebbende te laten en waarin het aangewezen is om – ondanks het verstrijken van de vijfjaarstermijn voor herziening in het voordeel van de belanghebbende van een onherroepelijk geworden beschikking (tot vaststelling of tot terugvordering) omtrent kinderopvangtoeslag – een tegemoetkoming te bieden. Deze regeling is gebaseerd op de in het Eindadvies van de Adviescommissie uitvoering toeslagen “Omzien in verwondering”³ geschetste hardheidsregeling, die beoogt recht te doen aan de uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 23 oktober 2019.⁴ Met deze regeling wordt uitsluitend beoogd een regeling te bieden voor de meest schrijnende gevallen die buiten het (door de genoemde Adviescommissie voorgestelde) nieuwe herzieningen- en invorderingsbeleid vallen.

Daartoe wordt voorgesteld in de Awir een wettelijke basis op te nemen die het mogelijk maakt in gevallen waarin toepassing van de Awir en de daarop berustende bepalingen bij de uitvoering van de kinderopvangtoeslag heeft geleid tot bepaalde onbillijkheden van overwegende aard een tegemoetkoming toe te kennen. Het gaat daarbij om onbillijkheden die voortkomen uit de eerbiediging van beperkingen die voortvloeien uit het wettelijke systeem en uit dwingende eisen

¹ Kamerstukken II 1955/56, 4080, nr. 5, p. 14.

² Artikel 21a Awir juncto artikel 5a Uitvoeringsregeling Awir.

³ Eindadvies Omzien in verwondering 2 van 12 maart 2020 van de Adviescommissie uitvoering toeslagen (bijlage bij Kamerstukken II 2019/20, 31066, nr. 608).

⁴ ABRvS 23 oktober 2019, ECLI:NL:RVS:2019:3535 en ECLI:NL:RVS:2019:3536.

van de rechtsorde. Deze onbillijkheden moeten zoals gezegd zodanig zijn dat het overduidelijk onredelijk is deze voor rekening van belanghebbenden te laten.

Bij deze hardheidsregeling gaat het niet om een regeling met algemene criteria en voorwaarden die nauwkeurig omschrijven wie wel en wie niet in aanmerking komt, maar om het regelen van een bevoegdheid om op basis van bepaalde kenmerken en algemene elementen aan personen een tegemoetkoming toe te kennen in het licht van de omstandigheden van het concrete geval. Bij toepassing van de hardheidsregeling zal steeds de bijzondere hardheid van de omstandigheden de doorslag moeten geven.

3. Invoering vangnetbepaling

Alhoewel gedacht wordt dat met alle regelingen (regeling inzake compensatie CAF 11 en aanverwante zaken, de herzieningsmogelijkheid als nog geen vijf jaren zijn verstreken na de laatste dag van het berekeningsjaar waarop de beschikking betrekking heeft en de onderhavige hardheidsregeling) de groep gedupeerde ouders zoveel als mogelijk recht gedaan wordt, is het helaas onvermijdelijk dat ouders teleurgesteld zullen moeten worden omdat zij niet in aanmerking komen voor reparatie. Ouders die van mening zijn met herziening of reparatie niet of onvoldoende geholpen te zijn en menen in een bijzondere, schrijnende situatie te zitten, kunnen dit gemotiveerd bij Belastingdienst/Toeslagen melden. Belastingdienst/Toeslagen zal deze verzoeken voorleggen aan een commissie (van wijzen) die vervolgens aan de hand van de verzoeken beoordeelt of, en zo ja welke bijzondere schrijnende gevallen zich voordoen ondanks de uitvoering van herziening, reparatie en compensatie. Aan de hand van de beoordeling door deze commissie en het advies van de commissie daarover kan vervolgens bij algemene maatregel van bestuur (amvb) worden bepaald in welke bijzondere, schrijnende gevallen tot een (onverplichte) tegemoetkoming wordt overgegaan. Na opstelling van het kader/regeling kan deze worden bekendgemaakt, waarna aan de daarvoor in aanmerking komende ouders die dat nog niet hebben gedaan opnieuw de gelegenheid kan worden geboden een beroep op de regeling te doen. In het onderhavige wetsvoorstel wordt voorgesteld in de Awir een wettelijke basis op te nemen die het mogelijk maakt een dergelijke amvb op te stellen (vangnetbepaling).

4. Budgettaire aspecten

PM

5. EU-aspecten

PM

6. Gevolgen voor burger en bedrijfsleven

PM

7. Uitvoeringskosten Belastingdienst

PM

8. Advies en consultatie

PM

9. Evaluaties

PM

10. Doenvermogen

PM

II. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel I

Artikel I, onderdeel A (artikel 47 van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen)

Voorgesteld wordt om een lid toe te voegen aan artikel 47 Awir en de strekking van het huidige artikel op te nemen als tweede lid. Het voorgestelde eerste lid bevat een algemene hardheidsclausule naar het voorbeeld van artikel 63 AWR om voor bepaalde gevallen of groepen van gevallen tegemoet te kunnen komen aan onbillijkheden van overwegende aard, die zich bij de toepassing van de Awir, de daarop berustende bepalingen of een inkomensafhankelijke regeling mochten voordoen. De voorgestelde bevoegdheid kan door de Minister van Financiën in overeenstemming met de andere ministers die het aangaat worden uitgeoefend. Voor de toepassing van de voorgestelde bevoegdheid dient net als bij de AWR te worden voldaan aan de objectieve voorwaarde van een onbillijkheid *van overwegende aard*. Deze voorwaarde brengt met zich dat niet aan elke onbillijkheid wordt tegemoetgekomen. Hiermee wordt net als bij de AWR voorkomen dat de uitvoering van de Awir onmogelijk wordt.⁵

De hardheidsclausule ziet op gevallen waarbij de toepassing van de Awir, de daarop berustende bepalingen of een inkomensafhankelijke regeling leidt tot een gevolg dat de wetgever had voorkomen als hij dat bij het maken van de wet had voorzien. Het betreft de gevolgen waarvan het zeer onredelijk is om die voor rekening van de belanghebbende te laten. De toepassing van de voorgestelde bevoegdheid is beperkt tot bijzondere omstandigheden van het geval of van een groep van gevallen die noodzaken tot een aanvullende oplossing. Bij toepassing van de voorgestelde bevoegdheid voor groepen van gevallen kan het betreffende begunstigende beleid worden neergelegd in een beleidsbesluit. Indien een belanghebbende valt onder de groep van gevallen waarop het beleidsbesluit ziet, kan hij een beroep doen op het beleidsbesluit. De Minister van Financiën kan, zonodig in overeenstemming met de ministers die het aangaat, bepalen dat een beleidsbesluit op grond van de algemene hardheidsclausule kan leiden tot herziening in het voordeel van de belanghebbende van onherroepelijk geworden beschikkingen tot vijf jaren na de laatste dag van het berekeningsjaar van de tegemoetkoming waarop de betreffende beschikking betrekking heeft.⁶

Verder wordt voorgesteld om ten aanzien van de toepassing van de hardheidsclausule geen beroep mogelijk te maken. Dit betekent dat de belanghebbende geen bezwaar en beroep kan indienen met betrekking tot de uitkomst van zijn verzoek tot toepassing van de hardheidsclausule. Hiermee wordt eenzelfde situatie gecreëerd als bij rijksbelastingen waarbij ook geen bezwaar en beroep mogelijk is met betrekking tot de toepassing van de hardheidsclausule. De hardheidsclausule is niet bedoeld om een nieuwe rechtsingang te creëren. Belanghebbenden kunnen reeds bezwaar en beroep instellen tegen beschikkingen tot vaststelling of tot terugvordering waarbij zij hun gronden kunnen aandragen. Ten slotte zou bezwaar en beroep bij de hardheidsclausule leiden tot een haast onmogelijke uitvoering van de wet.

Het voorgestelde tweede lid bevat in beginsel de huidige tekst van artikel 47 Awir met dien verstande dat van de gelegenheid gebruik is gemaakt om de daarin opgenomen verwijzing naar artikel 7, derde of vierde lid, Awir te verduidelijken. Met deze aanpassing is derhalve geen inhoudelijke wijziging beoogd.

Artikel I, onderdeel B (artikel 49 van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen)

Voorgesteld wordt in de Awir een zogenoemde hardheidsregeling op te nemen. Omdat het een tijdelijke regeling betreft, wordt deze in hoofdstuk 5 (in artikel 49) opgenomen. Deze regeling is

⁵ Kamerstukken II 1955/56, 4080, nr. 5, p. 14.

⁶ Artikel 21a Awir juncto artikel 5a Uitvoeringsregeling Awir.

gebaseerd op de in paragraaf 4.6.3 van het Eindadvies van de Adviescommissie uitvoering toeslagen "Omzien in verwondering" geschetste hardheidsregeling.⁷ Daarmee wordt – zoals in het algemeen deel van deze memorie is aangegeven – beoogd een regeling te bieden voor de meest schrijnende gevallen die buiten het (door de genoemde Adviescommissie voorgestelde) nieuwe herzienings- en invorderingsbeleid vallen.

Het voorgestelde artikel 49 Awir bevat de wettelijke basis om het mogelijk te maken voor gevallen waarin toepassing van de Awir en de daarop berustende bepalingen bij de uitvoering van de kinderopvangtoeslag, bedoeld in de Wet kinderopvang, heeft geleid tot onbillijkheden van overwegende aard die voortkomen uit eerbiediging van beperkingen die voortvloeien uit het wettelijke systeem en uit dwingende eisen van de rechtsorde, welke onbillijkheden zodanig zijn dat het overduidelijk onredelijk is deze voor rekening van belanghebbenden te laten.

Het gaat bij deze regeling niet om een regeling met algemene criteria en voorwaarden die nauwkeurig omschrijven wie wel en wie niet in aanmerking komt, maar om het regelen van een bevoegdheid om op basis van bepaalde kenmerken en algemene elementen aan belanghebbenden een tegemoetkoming toe te kennen in het licht van de omstandigheden van het concrete geval. Bij toepassing van de hardheidsregeling zal steeds de bijzondere hardheid van de omstandigheden van het geval de doorslag moeten geven.

In het voorgestelde eerste lid van artikel 49 Awir is een definitiebepaling opgenomen, waarin de begrippen 'beschikking tot vaststelling' en 'beschikking tot terugvordering' voor de toepassing van de hardheidsregeling worden omschreven. Bij een beschikking tot vaststelling wordt bedoeld op een beschikking tot toekenning van een tegemoetkoming, bedoeld in artikel 14 Awir, een beschikking tot herziening van een tegemoetkoming, bedoeld in artikel 21a Awir, en een beschikking tot herziening van een voorschot, bedoeld in artikel 16, vijfde lid, Awir. Met betrekking tot een beschikking tot terugvordering gaat het om een beschikking tot vaststelling van het bedrag dat wordt teruggevorderd, bedoeld in artikel 26 Awir.

De hardheidsregeling moet aan enkele additionele eisen voldoen. Zo moet de hardheidsregeling passen binnen de parameters van een aanpak op basis van de bestaande wettelijke regeling. Een oplossing op basis van de hardheidsregeling mag aan getroffen burgers niet meer bieden dan een oplossing die binnen het wettelijke kader kan worden geboden. Zo kan het alleen gaan om een tegemoetkoming in gevallen waarin de belanghebbende geen beroep kan doen op een oplossing binnen het wettelijke kader omdat herziening van de betreffende beschikking tot vaststelling of tot terugvordering niet mogelijk is aangezien vijf jaren zijn verstreken na de laatste dag van het berekeningsjaar waarop de beschikking betrekking heeft (vergelijk artikel 21a Awir juncto artikel 5a van de Uitvoeringsregeling Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (Uitv.reg. Awir)). De tegemoetkoming betreft de nadelige gevolgen van de betreffende beschikking (tot vaststelling of tot terugvordering) voor de belanghebbende die onevenredig zijn in verhouding tot de met die beschikking te dienen doelen. Met deze afbakening wordt bedoeld op de werking van de uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) van 23 oktober 2019.⁸ Bij het toekennen van de tegemoetkoming op basis van de hardheidsregeling wordt de beschikking tot vaststelling of tot terugvordering niet herzien.

Deze hardheidsregeling kan alleen op een voor 1 januari 2024 gedaan verzoek van een belanghebbende aan de Belastingdienst/Toeslagen worden toegepast. Door het stellen van een dergelijke ruime verzoektermijn kunnen degenen die uit de genoemde vijfjaarsperiode (van artikel 21a Awir juncto artikel 5a Uitv.reg. Awir) lopen daarna (tot 1 januari 2024) toch nog een beroep doen op de hardheidsregeling van artikel 49 Awir. De tegemoetkoming wordt alleen gegeven in situaties waarin het verzoek betrekking heeft op een beschikking tot vaststelling of tot terugvordering van ten minste € 1500 per berekeningsjaar. Hiermee wordt de hardheidsregeling derhalve ruimer dan in het advies van de Adviescommissie uitvoering toeslagen wordt voorgesteld. In dat advies wordt namelijk geadviseerd om alleen besluiten te herzien waarmee € 10.000 of

⁷ Eindadvies Omzien in verwondering 2 van 12 maart 2020 van de Adviescommissie uitvoering toeslagen (bijlage bij Kamerstukken II 2019/20, 31066, nr. 608), p. 51-52.

⁸ ABRvS 23 oktober 2019, ECLI:NL:RVS:2019:3535 en ECLI:NL:RVS:2019:3536.

meer per berekeningsjaar is gemoeid. De genoemde Adviescommissie sluit met de drempel van € 10.000 per berekeningsjaar aan bij de grens die werd gehanteerd voor de persoonlijke betalingsregeling voor toeslagschulden. Tot 2017 was die grens echter € 1500 per berekeningsjaar. Het kabinet vindt de grens van € 10.000 te hoog, vooral voor ouders met een beperkte financiële armslag, die vaak de hoogste toeslagen ontvangen. Daarom wordt gekozen voor een bedrag van € 1500.

Het gaat bij de hardheidsregeling uitsluitend om een tegemoetkoming (bestaande uit een uitbetaling of uit een vermindering van een verschuldigd bedrag) voor wat eerder met betrekking tot de beschikking tot terugvordering inclusief in rekening gebrachte rente door de belanghebbende is betaald, verrekend of schuldig gebleven, vermeerderd met een (rente)bedrag voortvloeiend uit overeenkomstige toepassing van artikel 27 Awir. Het gaat immers niet om herstel van de toekenning van een aanspraak op toeslag in het verleden. Dat laatste is uitsluitend mogelijk op basis van artikel 5a Uitv.reg. Awir en die bevat genoemde vijfjaarstermijn. Verder wordt voorgesteld dat de tegemoetkoming niet meer kan bedragen dan hetgeen zou worden uitbetaald bij herziening van een beschikking tot vaststelling of tot terugvordering indien wel een beroep zou kunnen worden gedaan op een oplossing binnen het wettelijke kader ingeval de in het derde lid van artikel 49 Awir bedoelde vijfjaarstermijn niet zou gelden. Door de koppeling aan 'het wettelijke kader ingeval de in het derde lid bedoelde vijfjaarstermijn niet zou gelden' wordt duidelijk gemaakt dat de uitspraken van de ABRvS van 23 oktober 2019⁹ daarbij moeten worden meegenomen. Natuurlijk blijven hierbij gewoon de bedragen gelden die zien op het berekeningsjaar waarop het verzoek betrekking heeft. Ter voorkoming van cumulatie wordt bovendien geregeld dat de tegemoetkoming achterwege blijft voor zover op andere wijze in een vergoeding of tegemoetkoming ter zake is of wordt voorzien.

Een beslissing op het verzoek dient te worden gegeven binnen een termijn van zes maanden. Gezien de aard van het verzoek, het onderzoek en de administratieve werkzaamheden die daarmee gemoeid zijn, het overleg dat nodig kan zijn met de belanghebbende en de verwerking van de verkregen gegevens en inlichtingen wordt een termijn van zes maanden nodig geacht om een passende beslissing te geven op het verzoek. Indien deze beslissing niet binnen deze termijn kan worden gegeven, kan deze termijn gemotiveerd met maximaal zes maanden worden verlengd. Bij een verlenging van de beslistermijn dient de Belastingdienst/Toeslagen de algemene beginselen van behoorlijk bestuur in acht te nemen. Een besluit om de termijn te verlengen dient niet willekeurig te worden genomen. De Belastingdienst/Toeslagen dient de belanghebbende te informeren over het verlengen van de termijn en te motiveren waarom een verlenging van de termijn nodig is voor de behandeling van zijn verzoek.

Het voorgestelde negende lid van artikel 49 Awir bevat de in het algemeen deel van deze memorie genoemde vangnetbepaling. Daarin wordt voorgesteld dat bij of krachtens algemene maatregel van bestuur (amvb) nadere regels kunnen worden gegeven om in zeer schrijnende gevallen waarin toepassing van de Awir en de daarop berustende bepalingen bij de uitvoering van de kinderopvangtoeslag, heeft geleid tot ernstige onbillijkheden van overwegende aard, die zich mochten voordoen bij een beschikking tot vaststelling of tot terugvordering, welke onbillijkheden zodanig zijn dat het overduidelijk onredelijk is deze voor rekening van de belanghebbende te laten en waarvoor andere vergoedingen of tegemoetkomingen binnen het wettelijke kader niet voldoende zijn, een tegemoetkoming toe te kennen op verzoek van de belanghebbende. Het gaat hierbij uitdrukkelijk niet om tegemoetkoming voor eventuele schade als gevolg van een herziening, reparatie of compensatie. Het betreft dus geen gehele of gedeeltelijke schadevergoeding. Het gaat alleen om een tegemoetkoming om leed te verzachten.

De voordracht voor een krachtens het voorgestelde negende lid vast te stellen amvb wordt niet eerder gedaan dan vier weken nadat het ontwerp aan beide Kamers der Staten-Generaal is overgelegd. Door middel van deze voorhangprocedure kan er een parlementaire toetsing van de amvb plaatsvinden.

⁹ ABRvS 23 oktober 2019, ECLI:NL:RVS:2019:3535 en ECLI:NL:RVS:2019:3536.

Bij algemene maatregel van bestuur (amvb) kan worden bepaald in welke bijzondere, schrijnende gevallen tot een (onverplichte) tegemoetkoming wordt overgegaan. Na opstelling van het kader, de regeling kan deze worden bekendgemaakt, waarna aan de daarvoor in aanmerking komende ouders die dat nog niet hebben gedaan opnieuw de gelegenheid kan worden geboden een beroep op de regeling te doen door middel van een aanvraag. Tegen de uiteindelijke beslissing op deze aanvraag staat bezwaar en beroep open op basis van de regels van de Algemene wet bestuursrecht.

Ten slotte kunnen op grond van het voorgestelde artikel 49, negende lid, Awir bij ministeriële regeling nadere regels worden gesteld ten behoeve van de uitvoering van deze hardheidsregeling.

Artikel II

Artikel II (inwerkingtreding)

Deze wet treedt, gelet op het karakter van de maatregelen, in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin zij wordt geplaatst.

De Staatssecretaris van Financiën,